

Leerplan Orthodoxe Godsdienst Secundair Onderwijs - 2^e jaar BSO

Historische benadering: 4 lessen

Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>De Primitieve Kerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De kenmerken van de eerste christenen. ➤ Het Apostolisch Concilie (begrip, aanvaarding). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen enkele kenmerken van de eerste christenen geven. (breken brood, bidden, alles in gemeenschap, ... het geloof veranderde hun houding ten opzichte van hun medemens, in het bijzonder de zwakkeren. Ze volgen het voorbeeld van Jezus en komen op voor de zwakkeren). ➤ De lln kunnen voorbeelden geven van hoe het geloof van de eerste christenen hun houding veranderde ten opzichte van hun medemens, in het bijzonder de zwakkeren. ➤ De lln zien dat de eerste christenen Jezus' voorbeeld volgen. ➤ De lln zien de eerste christenen als voorbeeld in het eigen leven. ➤ De lln weten waarover het Apostolisch Concilie ging. ➤ De lln zien begrip en aanvaarding in het besluit van het Apostolisch Concilie. 	
<p>De vervolgte Kerk. De vervolging door de Joden en de gevolgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De steniging van diaken Stefanus. ➤ Van Saulus naar Paulus: ➤ Saulus de christenvervolger. ➤ De bekering van Saulus. ➤ Paulus verkondigt het evangelie. <p>De vervolging door de Romeinen en de gevolgen.</p>	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de vervolging van de christenen door de Joden bespreken. ➤ De lln herkennen Stefanus als eerste martelaar. ➤ De lln kunnen de vervolging van de christenen door de Romeinen bespreken. ➤ De lln kennen het verhaal van de bekering van Paulus. 	
<p>Vrijheid van geloof:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Constantijn en zijn visioen. ➤ Constantijn en Helena. ➤ De hervinding van het Heilig Kruis, het opgraven van de heilige plaatsen, het bouwen van kerken. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de gebeurtenissen in grote lijnen weergeven. ➤ De lln weten wie Constantijn en Helena waren. ➤ De lln kunnen Constantijn linken aan vrijheid van geloof, einde van de christenvervolging. 	

Heiligen: 2 à 3 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Heiligen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Plaats van de heiligen in de Orthodoxe Kerk. ➤ De martelaren uit de eerste eeuwen (vrouwen, mannen, jongeren, kinderen). ➤ Heiligen uit het monachisme (asceten, stylieten, kerkleraars). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen in grote lijnen het leven van de besproken heilige weergeven. ➤ De lln kunnen de besproken heiligen herkennen als martelaar, asceet, kerkleeraar, ... 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Waren heiligen gehuwd?

Liturgische benadering: 8 à ... lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>De Kerkgemeenschap:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De diaken, de priester en de bisschop. ➤ De leken, misdienaars, het koor, ... ➤ De Kerk als Lichaam van Christus – Christus als Hoofd (ieder is nodig). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen de Kerk als Lichaam van Christus met Christus als Hoofd. ➤ De lln begrijpen dat ‘medewerking’ van iedereen nodig is om ‘Kerk’ te kunnen zijn. ➤ De lln weten dat we ‘Kerk’ worden in het ontvangen van de Heilige Communie. 	
<p>De liturgie. De betekenis van de liturgie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De proscomidie: deeltjes op de diskos (vereniging van alle gelovigen). ➤ De eucharistische liturgie. ➤ Hoe zich gedragen tijdens de liturgie? ➤ Het muzikale element in de Orthodoxe diensten (Byzantijnse, Slavische gezangen, andere tradities). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen in de proscomidie de vereniging/éénheid van alle leden van de Kerk. ➤ De lln weten welke houding gepast is in de kerk. ➤ De lln maken kennis met Slavische en Byzantijnse muziek en kunnen ze van elkaar onderscheiden. 	
<p>Overzicht van het kerkelijk jaar.</p> <p>De 12 Grote Feesten en Pasen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oprissen leerstof 1° jaar. ➤ De 12 Grote Feesten: Vaste en veranderlijke feesten. De feesten van Christus. De feesten van de Moeder Gods. Pasen, het Feest der Feesten. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen vaste en veranderlijke feesten onderscheiden. ➤ De lln herkennen Pasen als Feest der feesten. ➤ De lln kunnen de kerkelijke feesten herkennen en situeren. ➤ De lln herkennen het feest aan de hand van het troparion en de icoon. ➤ De lln kunnen de historische gegevens omschrijven. 	

<p>De vastenperiodes. Een overzicht van de grote vastenperiodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De vasten voor Kerstmis (40 dagen). ➤ De Grote Vasten voor Pasen. ➤ De vasten van de Apostelen (variërend aantal dagen). ➤ De vasten voor de Ontslaping van de Moeder Gods (14 dagen). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de vastenperiode herkennen. ➤ De lln kunnen aangeven hoeveel vastenperiodes er zijn in het jaar en wanneer ze plaatsvinden. 	
<p>De voorvasten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een voorbereiding op de Grote Vasten. De voorvasten brengen ons in een bepaalde geestesgesteldheid. Om de Grote Vasten in te gaan zijn volgende deugden nodig: ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naastenliefde’ en ‘vergeving’. ➤ De biecht en de ziekenzalving. (zie dogmatisch-theologische benadering) ➤ Tip: tijdsband of raster maken. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen de voorvasten als voorbereiding op de Grote Vasten ➤ De lln kunnen uitleggen in welke geestesgesteldheid de voorvasten ons willen brengen. ➤ De lln kunnen de begrippen ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naastenliefde’ en ‘vergeving’ terugvinden in de voorvasten. ➤ De lln kunnen het belang van ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naastenliefde’ en ‘vergeving’ om de Grote Vasten binnen te gaan, toelichten. ➤ 	
<p>De Grote Vasten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De Grote Vasten als voorbereiding op Pasen. ➤ De Grote en Heilige Week: samen op weg met Christus (de gebeurtenissen van de laatste week). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen de Grote Vasten als een vreugdevolle tijd, als een voorbereiding op Pasen. ➤ De lln kunnen de verhalen van de Grote Week verwoorden. 	
<p>Pasen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesach en Pasen. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de betekenis van ons paasfeest verwoorden. ➤ De lln kunnen de vergelijking maken tussen pesach en Pasen; het verband zien. 	

Bijbelse benadering: 6 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Het Oude Testament. Slavernij in Egypte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De geboorte van Mozes. ➤ De roeping van Mozes. ➤ Het pesach feest. ➤ De doortocht door de Rode Zee. <p>Het beloofde land:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De dood van Mozes. ➤ Jozua, de nieuwe leider. ➤ De inname van Jericho. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de periodes situeren in de tijd. ➤ De lln kunnen de inhoud weergeven bij de gegeven periode. 	
<p>Het Nieuwe Testament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De wonderen van Jezus: <ul style="list-style-type: none"> - Wonderen van genezing (bv. verlamde man, blinde Bartimeüs, genezing op sabbat, ...). - Wonderen: macht over de natuur (bv. storm op het meer, wonderbare spijziging). - Wonderen: macht over duivels en de dood (bv. uitdrijving van duivels en opstandingswonderen bv. dochtertje van Jaïr, de jongeling van Naïn, de opwekking van Lazarus). (Tip: gebruik van kaarten) 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de verhalen verwoorden en in de ruimte situeren. ➤ De lln herkennen de werking van God in het leven van mensen. ➤ De lln kunnen Jezus' ontmoetingen met mensen bespreken en het gevolg voor deze mensen. ➤ De lln herkennen in de wonderen de dubbele genezing (bv. de verlamde man: weer kunnen gaan, wandelen met God en Bartimeüs 'ziet', 'zien' waar het in het leven op aankomt, nl. Jezus volgen, enz.). ➤ De lln herkennen Jezus' wonderen als teken van het Koninkrijk Gods. ➤ De lln herkennen in Jezus' wonderen Gods liefde en medelijden en Zijn verlangen om de mens met God te herenigen. ➤ De lln kunnen wonderen in onze hedendaagse tijd herkennen. 	
<p>Evangelielezingen en epistellezingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hieruit kan je vrij kiezen doorheen het jaar. ➤ Je kan ze laten aansluiten bij het thema; bij de leefwereld van de jongeren; bij situaties in de media of in de wereld. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen het verhaal navertellen. ➤ De lln kunnen in verhalen de probleemstelling herkennen en verwoorden. ➤ De lln kunnen aangeven hoe Jezus omgaat met de vraag, het probleem. ➤ De lln kunnen aangeven hoe Jezus omgaat met de lijdende mens, met zondaars, met zonde en dood. ➤ De lln kunnen aangeven hoe verhalen sporen naar God inhouden. 	

Dogmatisch-theologische benadering: 2 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>De sacramenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De biecht en de ziekenzalving. (integreren bij de vasten) 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln raken vertrouwd met de sacramenten, met de sacramentele boodschap van biecht en ziekenzalving. ➤ De lln kunnen biecht en ziekenzalving linken aan de Grote Vasten. 	
<p>De icoon:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kennismaken met iconen. ➤ Iconen begrijpen en interpreteren. (uitleg bij iconen die voorkomen in de lessen) 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen iconen 'lezen' (observeren). ➤ De lln kunnen de gebruikte kleuren of composities verklaren (purperrood, wit, goud, blauw). ➤ De lln kunnen symbolen op iconen herkennen en de betekenis ervan afleiden (van de gebruikte iconen tijdens de lessen). 	
<p>Het gebed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een gesprek met God; relatie met God. ➤ Smeekgebed – dankgebed – boetegebed. ➤ Enkele gebeden (bv. 'Onze Vader'). ➤ Persoonlijk gebed en liturgisch gebed. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen het gebed als een gesprek met God. ➤ De lln weten dat het gebed noodzakelijk is om onze relatie met God te doen groeien. ➤ De lln kennen het onderscheid tussen smeekgebed, dankgebed en boetegebed. ➤ De lln weten wat een persoonlijk gebed is en wat een liturgisch gebed. 	

Actualiteit		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Actuele thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Aansluiten bij de actualiteit telkens zich de noodzaak voordoet (bv. week van ...) ➤ Via evangelie en epistellezingen; via tekst. ➤ Aansluiten bij het thema; bij de leefwereld van de jongeren; bij situaties in de media, in de wereld. ➤ Als de gelegenheid zich biedt, de levensbeschouwing van de anderen verkennen. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de orthodoxe visie op de gegeven thema's verwoorden. ➤ De lln worden gevoelig voor wat in hen en rondom hen, dichtbij of veraf gebeurt. 	